

A feladatokat írta:
Dr. Mari László, Budapest

Kódszám:

.....

Lektorálta:
Dr. Fülep Teofil PhD, Miskolc

2019. április 27.

Curie Környezetvédelmi Emlékverseny 2018/2019.
Országos döntő
9-10. évfolyam

Miután megoldottátok a feladatalapot, a helyes válaszok betűjelét másoljátok át tollal a tesztcsikra nyomtatott nagybetűvel, és azt kell majd leadnotok a zsűrinek.

A tesztcsikon nem szabad javítani!

A meg nem oldott feladatok, a helytelen válaszok és az átjavított megoldások 0 pontot érnek.

A feladatok megoldására 90 perc áll rendelkezésre.

Jó munkát, sok sikert kívánunk!

I. feladat

15 pont

Körös-Maros Nemzeti Park (Egyszerű választás)

1 alapították hazánk **2** nemzeti parkját. A nemzeti park területén él az ország legnagyobb **3** populációja. Kiemelkedő értéket képviselnek a folyómedreket kísérő halmok, melyek közül a legnagyobb a **4**. A Kis-Sárrét legépebben fennmaradt területe a Biharugra és Körösnagyharsány között fekvő szőréti **5**. A nemzeti park területén él a **6**, amely az első növényfaj Magyarországon, amelyet **7** a megmaradt termőhelyével védetté nyilvánítottak. A Dél-Alföld egyik legjelentősebb szikes tavát, a **8**, két különböző eredetű tómeder alkotja. Ennek egyik tómedre a **9** folyó főágából alakult ki. A terület egyik bennszülött **10** faja, a magyar tarsza jelentős állománya él a Tompapusztai-löszgyepen. Fontos kultúrtörténeti érték a Béli-megyéri Fáspusztán épült **11**. A Körös-Maros Nemzeti Park igazgatóságának székhelyén, **12** indul a **13** tanösvény. A történelmi Magyarország először meghatározott mértani középpontját a Szarvasi Történelmi Emlékparkban egy **14** jelöli. Vésztő-Mágor Történelmi Emlékhelyen a Sebes-Körös holtágánál találhatjuk meg a **15** és a neolitikum óta álló őskori tell maradványát.

1. A) 1997
B) 1979
C) 1993
D) 1986	2. A) 9.
B) 3.
C) 7.
D) 5.
3. A) fekete gólya, sziki bagoly
B) nagykócsag, tűzok
C) tűzok, sztyeplepke
D) Kárpáti kék meztelencsiga, hód	4. A) Fekete-halom
B) Gödény-halom
C) Hegyes-halom
D) Török-halom
5. A) ártéri erdő
B) mocsármaradvány
C) szikes rét
D) tell-maradvány	6. A) vízi tündérfátyol
B) lisztes kankalin
C) volgamenti hérics
D) sziki boglárka
7. A) 1971-ben
B) 1979-ben
C) 1981-ben
D) 1988-ban	8. A) Gyopáros-tavat
B) Kolon-tavat
C) Kardoskúti Fehér-tavat
D) Szegedi Fehér-tavat
9. A) Maros
B) Sebes-Körös
C) Berettyó
D) Fehér-Körös	10. A) gyík
B) sáska
C) csiga
D) szöcske
11. A) Wenckheim-kastély
B) Tisza-kastély
C) gótikus templomrom
D) Csáky-Bolza kastély	12. A) Réhelyen
B) Szarvason
C) Dévaványán
D) Gyulán
13. A) Halásztelki tanösvény
B) Anna-ligeti tanösvény
C) Réhelyi tanösvény
D) Kisvátyoni tanösvény	14. A) kopjafa
B) szélmalom
C) malomkő
D) kereszt
15. A) Wenckheim-borospincét
B) sáncot
C) arborétumot
D) zsilipet	

II. feladat
Ez gáz...

10 pont

- A) CO₂
- B) CH₄
- C) SO₂
- D) N
- E) CFC

- ___ 16. Borospincékben vagy barlangokban feldúsulhat.
- ___ 17. Ebből áll a mocsarakból felszabaduló gáz, amely a globális felmelegedéshez is hozzájárul.
- ___ 18. Vízen oldva a tavakban élő halak pusztulását és savas esők kialakulását okozhatja.
- ___ 19. A légkörből való kikerülésében a baktériumok játszanak szerepet.
- ___ 20. Nélkülözhetetlen a növények életműködéséhez, amelyet gázcserenyílásain keresztül tud felvenni.
- ___ 21. Ahol ezzel a gázzal szennyezett a levegő, ott zuzmókat nem találunk.
- ___ 22. A troposzférában stabil, de a sztratoszférában lebomlik és károsítja az ózonréteget.
- ___ 23. Nagy mennyiségű belégzése álmoságot, hányingert, akár eszméletvesztést is okoz.
- ___ 24. A Mauna Loa obszervatóriumban mérik értékét.
- ___ 25. A lebontó folyamatok során a sejt mitokondriumaiból szabadul fel.

III. feladat

10 pont

Szférikus utazás

- I. Troposzféra
- II. Sztratoszféra
- III. Mezoszféra
- IV. Termoszféra
- V. Mindegyikre igaz
- VI. Egyikre sem igaz

- ___ 26. E rétegben az ózon jelenléte miatt csökken a hőmérséklet.
- ___ 27. Itt állandóak az erős szelek, de csapadékképződés nem jellemző itt.
- ___ 28. Ez védi a Földet a földfelszín felé tartó meteoroktól.
- ___ 29. Ballisztikus pályán kilőtt rakéta keresztezi útja során.
- ___ 30. A legmagasabbra emelkedő meteorológiai léggömbök ezt a szférát érik el.
- ___ 31. Ezen réteg kivételével mindenütt melegebbet mérhetnénk a hőmérőnkkel.
- ___ 32. E réteg felelős az üvegházhatásért.
- ___ 33. Az ózonréteg elvékonyodása itt tapasztalható.
- ___ 34. Itt keletkeznek a savas esők.
- ___ 35. Műholdak keringhetnek ebben a rétegben.

IV. feladat

15 pont

Szmozg-riadó!

- A) London-típusú szmog
- B) Los Angeles-típusú szmog
- C) Mindkettő
- D) Egyik sem

- ___ 36. A levegőben lévő szilárd és folyékony halmazállapotú részecskék diszperz rendszere.
- ___ 37. Elnevezése az angol smoke (köd) és fog (füst) szavakból származik.
- ___ 38. Kialakulását a 8-10 m/s szelek csökkentik.
- ___ 39. Az inverziós légréteg elősegíti kialakulását, mivel megakadályozza a levegő cirkulációját.
- ___ 40. Leggyakoribb előfordulása júniustól októberig tart.
- ___ 41. Este és reggel alakul ki maximális koncentrációja, mivel ekkor van a nagy autóforgalom.
- ___ 42. A szmogban gyakori az ózon előfordulása.
- ___ 43. Alacsonyabb szélességi körök mentén a közlekedés növekedése miatt oxidáló szmog alakul ki.
- ___ 44. Savas esőt is okozhat a benne lévő SO₂ miatt.
- ___ 45. Hazánkban számítani lehet rá egyes településeken.
- ___ 46. Kialakulását főleg fosszilis tüzelőanyagok használata okozza, különösen a szén elégetése.
- ___ 47. A megnövekedett koncentrációjú korom és egyéb légköri aeroszolok kondenzációs magokat alkothatnak, így csapadék kialakulását vonhatják maguk után.
- ___ 48. Redukáló szmognak is nevezik.
- ___ 49. 25-35 °C hőmérséklet, alacsony páratartalom és 2 m/s alatti szélesebbesség esetén alakulhat ki.
- ___ 50. Téli, fagypont körüli hőmérsékletű, párás hajnalok „ideálisak” kialakulásához.